

Predstavitev raziskovalne infrastrukture za jezikovne vire in tehnologije CLARIN.SI

Tomaž Erjavec

Nacionalni koordinator CLARIN.SI
Odsek za tehnologije znanja, Institut "Jožef Stefan"

Kako bo mogoče? – posvet o digitalni prihodnosti slovenščine
2019-09-27

Kaj je RI?

Naprave, viri in storitve, ki jih uporablja znanstvena skupnost za izvajanje vrhunskih raziskav na svojih področjih.

Raziskovane infrastrukture ESFRI

- *European Strategy Forum on Research Infrastructures* (ESFRI) je predlagal 15 (2016: 21) RI, nekatere že delujejo kot pravne osebe *European RI Consortium* (ERIC)
- Slovenija sodeluje v 14 ESFRI RI (npr. CERN)
- CLARIN ERIC / CLARIN.SI: Infrastruktura za skupne jezikovne vire in tehnologije (Common Language Resources and Technology Infrastructure)

CLARIN: Common Language Resources and Technology Infrastructure

- Vizija: digitalni jezikovni viri in orodja za vse (evropske) jezike so dostopni prek enotne prijave za raziskovalce v humanistiki in družboslovju
- Namenjena dolgotrajnemu in obsežnem hranjenju in dostopu do jezikovnih virov in tehnologij
- Prispevek k ohranjanju in podpiranju večjezične evropske kulturne dediščine
- Nova paradigma sodelovanja pri razvoju virov in orodij, zagotavljanje večkratne uporabe in prilagajanja individualnim potrebam

- Sedež na Nizozemskem
- 20 držav članic + 4 opazovalke
- Podporno osebje, odbori za vodenje, delovne skupine
- Večina dela se odvija v okviru nacionalnih konzorcijev

<http://www.clarin.si/>

- Začetek dela v 2014
- Institut " Jožef Stefan"
  - Odsek za tehnologije znanja (E8)
  - Laboratorij za umetno inteligenco (E3)
  - Center za mrežno infrastrukturo (CMI)
- Organiziran kot konzorcij 12 partnerjev:
  - 4 univerze: Ljubljana, Maribor, Nova Gorica, Primorska
  - 3 raziskovalni inštituti: ZRC SAZU, IJS, INZ
  - 3 društva oz. zavodi: SDJT, Trojina, DDR
  - 2 podjetji: Amebis, Alpineon

Trije stebri:

- Certificiran repozitorij jezikovnih virov in orodij
  - dolgotrajno hranjenje
  - avtentikacija in avtorizacija
  - stalni identifikatorji
  - eksplicitni pogoji uporabe in licence
  - principi FAIR
- Spletne storitve
  - dva konkordančnika (spletne analize korpusov)
  - orodja za označevanje besedil
  - itd.
- Podpora:
  - financiranje priprave virov za vključitev v repozitorij
  - večji projekti: 30.000 EUR letno, 7 projektov v 2018
  - dogodki: JOTA, JT-DH 2018, EURALEX 2018, TSD 2019, ...
  - center znanja za računalniško obdelavo južnoslovanskih jezikov

- Najpomembnejša storitev CLARIN.SI
- Danes 129+ jezikovnih virov, od tega 96 slovenskih: korpusi, slovarji, besedišča, modeli, programi
- Velika večina pod eno od licenc Creative Commons

Repozitorij CLARIN.SI / Prikaz vnosa

Slovenian parliamentary corpus siParl 1.0 (1990-2018)

📄 Za citiranje vnosa uporabite naslednjo referenco ali jo izvozite v prednastavljeno obliko: **BIBTEX** **CMR**

Pančur, Andrej; Erjavec, Tomaž; Ojsteršek, Mihael; Šorn, Mojca and Blaj Hribar, Neja, 2019, Slovenian parliamentary corpus siParl 1.0 (1990-2018), Slovenian language resource repository CLARIN.SI, <http://hdl.handle.net/11356/1236>

🔗 Ta vir je integriran tudi v naslednje storitve: **KonText** **noSketch** **Delite:** [f](#) [t](#) [s](#)

CLARIN.SI Data & Tools

✍ Avtorji	Pančur, Andrej ; Erjavec, Tomaž ; Ojsteršek, Mihael ; Šorn, Mojca ; Blaj Hribar, Neja
🔑 Identifikator vnosa	http://hdl.handle.net/11356/1236
🌐 URL projekta	https://github.com/DARIAH-SI/siParl/commit/c6e7942b9fb2199a85e60de6dd30679ce735cf1a
🔗 Demo URL	http://exist.sistory.si/exist/apps/parla/index.html
📅 Datum objave	2019-05-03
📁 Vrsta	corpus
📊 Velikost	11351 texts, 1083233 utterances, 227896145 tokens
🗣 Jezik(i)	Slovenian

CLARIN.SI

🔍 Kaj lahko storite?

DEPOSIT **CITE**

📁 Brskanje

> Celoten repozitorij

👤 Moj račun

📄 Prijava

📊 Statistika

📈 Statistika Piwik **BETA**

📄 Splošne informacije

👤 O vnosu v repozitorij

📄 Citiranje

- Pomanjkanje kadra
- Premajhna informiranost skupnosti o obstoju CLARIN.SI (posebej še repozitorija)
- Zakonodaja, ki ovira redistribucijo korpusov

- Namen CLARIN(.SI) je spodbujati raziskave, ki potrebujejo dostop do jezikovnih podatkov
  - digitalna humanistika in družboslovje
  - jezikovne tehnologije
  - vse ostale vede, kjer je jezik pomemben
- Odprt in brezplačen dostop do virov, orodij in storitev
- Slovenski raziskovalci imajo dostop tudi do storitev CLARIN ERIC in drugih nacionalnih konzorcijev CLARIN

Predstavitev raziskovalne infrastrukture za jezikovne vire in tehnologije CLARIN.SI

Tomaž Erjavec

Nacionalni koordinator CLARIN.SI
Odsek za tehnologije znanja, Institut "Jožef Stefan"

Kako bo mogoče? – posvet o digitalni prihodnosti slovenščine
2019-09-27